

Stöd för att den palliativa vården ska erbjudas patienter i primärvården

Artikelreferat av Erika Berggren.

Den palliativa vården behöver bli mer integrerad i den allmänna hälso- och sjukvården, eftersom patienter med svår kronisk sjukdom behöver stöd under hela sin sjukdomstid. Samtidigt visar studier att patienters behov av palliativ vård inte identifieras i tillräcklig mån. Det finns alltså behov av stöd till den kommunala vården och till primärvården för att patienter med svår kronisk sjukdom ska erbjudas lindrande vård under hela sin sjukdomstid.

Här kommer en summering av ett utvecklingsprojekt för att främja den palliativa vården i samhället: Studien undersöker vilka hinder som finns för att identifiera patienters behov av palliativ vård. Insikter leder till att ett verktyg utvecklas som stöd för att tidigare upptäcka och erbjuda patienter lindrande palliativ vård. Verktöget är tänkt att användas inom kommuner och för primärvården för att erbjuda primär palliativ vård. Studien och utvecklingsarbetet är genomfört av den Europeiska organisationen för palliativ vård (EAPC Taskforce)*.

Bakgrund

Palliativ vård är otillräckligt utvecklad i de Europeiska länderna. En tvärvetenskaplig Europeisk arbetsgrupp med inriktning på palliativ vård undersökte därför denna brist genom att de tog reda på vad som underlättar och/eller hindrar utvecklingen av den palliativa vården i olika samhällen inom Europa. De ville utveckla ett stödverktyg för specialister inom palliativ vård, för distriktsläkare, samt för beslutsfattare, vårdutvecklare, utbildare och pedagoger nationellt för att underlätta utvecklingen av den palliativa vården i respektive land.

Design

1. I de 20 Europeiska länder som deltog skickades en enkät ut till distriktsläkare som hade kunskap om den palliativa vården i det aktuella befolkningsområdet. Dessutom gjordes en systematisk genomgång av de verktyg som fanns för att identifiera personer med behov av palliativ vård bland befolkningen.

2. Ett förslag till verktyg togs därefter fram som stöd för hur enskilda länder på bästa sätt kunde hantera detta. Stödverktyget var avsett för specialister inom palliativ vård eller för distriktsläkare.

Resultat

Ett stort hinder internationellt var att man inte i tillräcklig mån lyckas identifiera patienter med behov av palliativ vård i samhället. Genomgången av befintliga verktyg och riktlinjer visade att de kunde vara till användning för att identifiera patienternas behov av palliativ vård men att de inte användes. Ett grundläggande verktyg som stöd för att identifiera patienter i behov av palliativ vård togs därför fram.

Slutsats

Hinder samt stöd för att identifiera patienter med behov av palliativ vård i primärvården tydliggjordes i den här sammanställningen. Det framtagna verktyget (the primary palliative care toolkit) kan användas för att utveckla olika vård- och utbildningsenheter både lokalt och nationellt.

Avslutande kommentarer

Internationellt har den palliativa vården utvecklats både bland specialister, distriktsläkare och sjuksköterskor. Trots detta får patienter som är döende (förutom om de har cancer) inte specialiserad eller allmän palliativ vård. Den palliativa vården behöver alltså utvecklas även inom primärvården för att kunna bli tillgänglig för patienters olika behov. WHO kom 2014 med en skrivelse där den palliativa vården kom i fokus. Man betonade att den behöver bli mer integrerad i den allmänna hälso- och sjukvården. Här lyftes den kommunala vården och primärvården särskilt fram som viktiga områden, eftersom patienter med svår kronisk sjukdom behöver stöd under hela sjukdomstiden.

Den specialiserade palliativa vården har förutom vård till patienter även uppdrag att stötta primärvården i palliativa frågor. I linje med detta har en grupp av specialister gjort denna studie för att bättre förstå vad som hindrar och underlättar utvecklingen av den palliativa vården i primärvården. Målet har varit att fler patienter med behov av palliativ vård ska bli identifierade i primärvården och inom kommunen. Resultatet visar på att verktyg och guidelines finns men används inte i tillräcklig mån för att upptäcka patienternas behov av palliativ vård. Studien resulterade i ett verktyg som stöd för att tidigare kunna ge patienter palliativ vård. Nationella riktlinjer, utbildningar och

implementeringsarbete behövs för att utveckla den palliativa vården och för att öka tillgängligheten för patienter i kommun och primärvård.

Referenser

- * Murray SA, Firth A, Schneider N, et al. Promoting palliative care in the community: production of the primary palliative care toolkit by the European Association of Palliative Care Taskforce in primary palliative care. *Palliat Med.* 2015; 29: 101-11.

Källa

<http://pkc.sll.se/kunskap/vetenskapliga-artiklarreferat/stod-for-att-den-palliativa-varden-ska-erbjudas-patienter-i-primarvarden/>